

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра суспільних дисциплін

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

_____” _____ 2016 р.

07-03-22

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Спеціалізація «Управління навчальним закладом»

Рівне – 2016

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія управління» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації «Управління навчальним закладом (за типом)». – Рівне: НУВГП, 2016. – 11 с.

Розробник: Якубовська С.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри суспільних дисциплін

Протокол № 2 від 14 вересня 2016 р.

Зав. кафедри суспільних дисциплін

Ю.П. Олексін

Національний університет
водного господарства

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціалізація «Управління навчальним закладом (магістр)»

Протокол № 1 від 30 вересня 2016 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Олексін Ю.П.

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність 073 «Менеджмент» Спеціалізація «Управління навчальним закладом (за типом)»	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		10-й	10-й
		Лекції	
		36 год.	2 год.
		Семінарські	
		24 год.	10 год.
Самостійна робота			
90 год.	138 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 СРС – 4,5	Рівень вищої освіти: магістр	Вид контролю – екзамен	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 30 % до 60 %;

для заочної форми навчання - 8 % до 92 %;

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Психологія управління» є формування у майбутнього фахівця загальних та професійних компетенцій - спеціально-предметної, психолого-педагогічної, комунікативної, соціокультурної - системи загальної психологічної підготовки для вирішення практичних, професійних і наукових завдань, проблем керування діяльністю трудового колективу, забезпечення ефективного досягнення результатів управлінської діяльності.

Робоча програма створена для студентів, які навчаються за освітньо-науковими програмами підготовки магістрів.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- оволодіння методологічними і теоретичними положеннями психології, зокрема, психології управління;
- вивчення характерних рис управлінської діяльності як специфічного виду людської діяльності;
- формування вмінь і навичок використання психологічних знань про людину для аналізу конкретних ситуацій в управлінській діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- предмет, методи, історію, напрями психології управління;
- психологію особистості службовця;
- психологію особистості керівника (психологічні особливості, авторитет, влада);
- психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень;
- психологічні аспекти управлінського спілкування (ділового спілкування керівника);
- психологічні основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях;
- психологічні особливості управлінської роботи з колективом;
- роль керівника у процесі формування соціально-психологічного клімату.

уміти:

- діагностувати психологічні стани та почуття власні та підлеглих з метою забезпечення ефективної управлінської діяльності;
- застосовувати соціальні прийоми підвищення ефективності пізнавальних процесів, що супроводжують управлінську діяльність;
- оцінювати за характеристиками психологічних станів та почуттів рівень задоволення умовами, характером та результатами управлінської діяльності.
- встановлювати рівень відповідності індивідуально-типологічних особливостей, рис характеру, інтересів, здібностей, переконань та цінностей наявним умовам управлінської діяльності;
- аналізувати причини конфліктів та обирати стилі поведінки в конфліктних ситуаціях;
- визначати психологічний клімат в організації для сприяння позитивного психологічного клімату в організації;
- удосконалювати навички управлінського спілкування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет та методи психології управління. Психологія особистості керівника. Психологія управлінської діяльності

Тема 1. Предмет, історія, напрями, методи психології управління

Психологія управління як галузь психологічної науки. Історія, наукові напрями, предмет, об'єкт, завдання психології управління, її сучасний стан розвитку. Структура, функції та основні категорії психології управління. Зв'язок психології управління з іншими науками, галузі психології управління. Методологічні засади психології управління. Методи психології управління.

Тема 2. Особистість службовця, її структура і шляхи формування

Поняття про особистість. "Людина", "індивід", "особистість", "індивідуальність": співвідношення понять. Основні вітчизняні та зарубіжні підходи до вивчення особистості. Структура особистості службовця. Спрямованість особистості. Загальнолюдські властивості.

Індивідуально-психологічні риси. Шляхи формування і розвитку особистості службовця.

Тема 3. Психологічні особливості, авторитет та влада керівника

Поняття «керівництво». Основні психологічні категорії керівництва. Теорії лідерства (керівництва). Психологічні критерії здатності до лідерства і керівництва. Типи керівників.

Влада і авторитет – важливі чинники впливу керівника на підлеглих. Психологічні особливості форм влади. Авторитет керівника. Структура та основні психологічні характеристики авторитету. Псевдоавторитети, їх види і причини виникнення.

Тема 4. Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень

Поняття «управлінське рішення». Класифікація і види управлінських рішень, їх психологічні особливості. Психологічний аспект форм і методів прийняття рішень. Організація та контроль виконання рішень в психологічному вимірі. Творчий характер процесу прийняття рішень. Етичність у прийнятті рішень.

Змістовий модуль 2. Психологія управлінського спілкування. Психологія управлінської роботи з колективом

Тема 5. Психологія ділового спілкування керівника

Поняття про спілкування. Ділове спілкування. Функції спілкування. Види, рольова поведінка, стилі спілкування. Засоби спілкування.

Основні форми, стратегії і тактики ділового спілкування. Закономірності успішного спілкування. Етикет ділової людини.

Тема 6. Психологічні основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях

Поняття про конфлікт. Структура конфлікту. Динаміка конфлікту. Функції та типологія конфліктів. Конфлікти в організаціях та у сфері управління. Причини службових конфліктів.

Шляхи розв'язання конфліктних ситуацій в колективі. Основні тактики та стилі поведінки керівника в конфліктних ситуаціях. Відновлення стосунків. Коригування ставлення.

Тема 7. Психологічні функції колективу як об'єкта управління

Психологія організації в управлінні. Соціально-психологічні функції організації. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. Психологічні особливості колективної діяльності в організації.

Класифікація і види колективів. Шляхи формування колективу. Психологія відповідальності в організації.

Тема 8. Керівник у процесі формування соціально-психологічного клімату

Сутність соціально-психологічного клімату в колективі. Роль вертикальних і горизонтальних службових взаємовідносин у формуванні сприятливого психологічного клімату. Особливості й ознаки сприятливого соціально-психологічного клімату. Чинники, що сприяють формуванню сприятливого психологічного клімату в колективі. Ортобіоз керівника.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	л	с	ср	Усього	л	с	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. Предмет та методи психології управління.								
Психологія особистості керівника. Психологія управлінської діяльності								
Тема 1. Предмет, історія, напрями, методи психології управління	14	2	2	10	18	1	-	17
Тема 2. Особистість службовця, її структура і шляхи формування	20	6	4	10	19	-	2	17
Тема 3. Психологічні особливості, авторитет та влада керівника	20	6	4	10	20	1	2	17
Тема 4. Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень	16	4	2	10	17	-	-	17
Разом - зм. модуль 1	70	18	12	40	74	2	4	68
Змістовий модуль 2. Психологія управлінського спілкування. Психологія управлінської роботи з колективом								
Тема 5. Психологія ділового спілкування керівника	14	4	4	10	19	-	2	17
Тема 6. Психологічні основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях	14	4	4	10	19	-	2	17
Тема 7. Психологічні функції колективу як об'єкта управління	26	4	2	20	18	-	-	18
Тема 8. Керівник у процесі формування соціально-психологічного клімату	18	6	2	10	20	-	2	18
Разом - зм. модуль 2	80	18	12	50	76	0	6	70
Усього годин	150	36	24	90	150	2	10	138

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методи психології управління	2	-
2	Індивідуально-психологічні риси особистості в психології управління	2	2
3	Роль емоційного інтелекту у професійному зростанні службовця	2	-
4	Психологічні типи керівників	2	2
5	Основні характеристики авторитету керівника	2	-
6	Психологічні особливості форм управлінських рішень	2	-
7	Основні форми ділового спілкування в психології управління	2	2
8	Основні стратегії і тактики ділового спілкування в психології управління	2	-
9	Основні тактики та стилі поведінки керівника в конфліктних ситуаціях	2	2
10	Психологічні основи відновлення стосунків між керівником і підлеглими	2	-
11	Психологічні аспекти формування колективу	2	-
12	Формування соціально-психологічного клімату колективу	2	2
	Разом	24	10

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 30 год.

Підготовка до контрольних заходів – 24 год.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 36 год.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Методологічні засади психології управління.	3	17
2.	Методи психології управління	3	17

3.	Особистість службовця, її структура і шляхи формування	3	17
4.	Авторитет, псевдоавторитет керівника	3	17
5.	Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень.	6	17
6.	Психологія ділового спілкування керівника	6	17
7.	Шляхи розв'язання конфліктних ситуацій	6	18
8.	Психологія організації в управлінні	6	18
	Разом	36	138

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни „Психологія управління” використовуються пояснювально-ілюстративні з використанням мультимедійних презентацій та проблемні методи навчання із застосуванням:

- розв'язання проблемних завдань;
- виконання індивідуальних психологічних досліджень;
- тестових завдань;
- прийомів рольової гри;
- доповідей та повідомлень;
- активізації самостійного вивчення студентами літератури;
- навчальних дискусій.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки конспектів та виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
30				30					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
7	7	8	8	7	7	8	8		

T1, T2... T8

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Психологія управління» включає:

1. 06-10-27 Методичні вказівки до семінарських та самостійного вивчення занять з дисципліни «Психологія управління» для студентів спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом (за типом)» денної форми навчання / С.С. Якубовська. – Рівне : НУВГП, 2013.
2. 07-03-25 Методичні вказівки до семінарських занять навчальної дисципліни «Психологія управління» для студентів спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом» – Рівне: НУВГП, 2016. – 22 с.
3. Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2010. – 360 с. (з грифом МОН України).
4. Конспект лекцій на паперових носіях.
5. Конспект лекцій на електронних носіях.
6. Нормативні документи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
7. Мультимедійні презентації до тем дисципліни «Психологія управління».
8. Роздавальний матеріал до семінарських занять.

11. Рекомендована література

Базова

1. Дункевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: Навч. посібник / Т.В. Дункевич. – К.: ЦНЛ, 2005. – 120 с.
2. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Посібник / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К.: Академвидав, 2003. – 568 с. (Альма-матер).
3. Якубовська С.С. Психологія управління: Навч. посібник / С.С. Якубовська. – Рівне: НУВГП, 2010. – 360 с.

Допоміжна

1. Бенеш Г. Психологія: dtv-Atlas: Довідник: Пер. з нім. / Худож. Герман і Катаріна фон Заальфельд; Наук. ред. пер. В.О. Васютинський / Г. Бенеш. – К.: Знання-Прес, 2007. – 510 с.: іл.
2. Державна національна програма „Освіта” (Україна ХХІ століття). – К., 1994
3. Закон України “Про вищу освіту” (2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник / Г.В. Ложкін. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 416 с.
5. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. / П.А. М'ясоїд – К.: Вища шк., 2004. – 487 с.

6. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник / С.Д. Максименко. – Видання друге, перероблене та доповнене. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 272 с.
7. Мельник Л. П. Психологія управління: Курс лекцій. — 2-ге вид., стереотип./ Л.П. Мельник. — К.: МАУП, 2002. — 176 с.
8. Павелків Р.В. Загальна психологія. Підручник / Р.В. Павелків. – К., 2004. – 506 с.
9. Психологія: Підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова. – 4-те вид., стереотип. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.
10. Сисоєва С.О., Поясок Т.Б. Психологія та педагогіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю традиційної та дистанційної форм навчання / С.О. Сисоєва, Т.Б. Поясок. – К.: Міленіум, 2005. – 520 с.
11. Стейн Стівен Дж., Бук Говард І. Переваги EQ: Емоційний інтелект та ваші успіхи / Пер. з англ./ Дж. Стейн Стівен, І. Бук Говард. – Днепропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2007. – 384 с.
12. Філоненко М.М. Психологія спілкування. Підручник / М.М. Філоненко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
13. Цимбалюк І.М. Психологія управління: Навч. посіб. / І.М. Цимбалюк – К.: ВД «Професіонал», 2008. – 624 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Стандарти вищої освіти за усіма рівнями вищої освіти.
2. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75 <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії).
3. Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, майдан Короленка, 6.